

Cardioloog Gijs Weijers onderwerpt Willem ten Heuvel aan een fietstest. Rechts laborante Katja Hendriksen. FOTO BAS QUAEDEVLIËG

Zuid-Limburg zorgproeftuin

Betere zorg tegen lagere kosten. In tien proef-tuinen in Nederland worden de mogelijkheden daartoe in kaart gebracht. Drie daarvan bevinden zich in Zuid-Limburg. „Wij denken dat deze manier van werken de toekomst heeft.”

SITTARD
DOOR ANNELIES HENDRIKX

Van de tien proeftuinen van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, gericht op het realiseren van betere zorg tegen lagere kosten, liggen er maar liefst drie in Zuid-Limburg: Blauwe Zorg in Maastricht-Heuveland, MijnZorg in oostelijk Zuid-Limburg en Anders Beter in de Westelijke Mijnstreek. Daarmee is in feite heel Zuid-Limburg één grote proeftuin. PlusPunt Medisch Centrum in Heerlen, onderdeel van MijnZorg, is een van de voorbeelden van zogenaamde anderhalvelijnszorg, waarmee onnodige verwijzingen naar het ziekenhuis worden voorkomen. Het belang van Pluspunt is enorm, zegt Wim van der Mee-

ren, voorzitter van de raad van bestuur van zorgverzekeraar CZ. Alleen al zijn hoogstpersoonlijke aanwezigheid bij PlusPunt aan de Putgraaf in Heerlen, op deze vrijdagmiddag, wijst daarop. „We zijn al zo lang aan het zoeken naar een oplossing voor de kloof tussen de huisartsen en de medisch specialisten. Want die is er zeker. Als je bij de huisarts komt, zal die meestal concluderen dat er weinig tot niets aan de hand is. Bij twijfel verwijst hij naar het ziekenhuis. Kom je daar, dan is de kans groot dat de specialist concludeert dat er wel iets aan de hand is. Hier bij PlusPunt kan de specialist met meer zekerheid dan de huisarts zeggen dat er niets aan de hand is en vaststellen dat doorverwijzen naar het ziekenhuis niet hoeft.” Huisarts en medisch specialist werken samen en blijken dat nog uitermate prettig te vinden ook. Zuyderlandbestuurder David Jongen: „De huisartsen in deze regio hadden geen

hoge pet op van onze cardiologen. Sinds PlusPunt in oktober 2014 startte met cardiologie is dat beeld drastisch bijgesteld.”

Eigen risico

Omdat het - zeg maar - ‘verlengde’ huisartszorg betreft, betalen de patiënten geen eigen risico. De regie blijft in handen van de huisarts. De patiënt kan binnen drie werkdagen terecht en zal het bovendien doorgaans prettig vinden dat hij niet naar het ‘grote ziekenhuis’ hoeft. Een soortgelijke proeftuin van anderhalvelijnszorg - hoewel wezenlijk anders dan de Heerlense variant, stellen de deskundigen - is de stadspoli van Blauwe Zorg, in Maastricht. Die bleek al bijzonder succesvol. Na anderhalf jaar was het aantal directe doorverwijzingen van huisarts naar ziekenhuis met ruim 80 procent gedaald, concludeerde de Universiteit Maastricht (UM) na onderzoek. De UM kijkt ook in Heerlen mee, ver-

zekert directeur Esther van Engelse van de Huisartsen Oostelijk Zuid-Limburg (HOZL), de belangrijkste partner in PlusPunt. „In Heerlen wordt ook diagnostiek geboden, in tegenstelling tot Maastricht, waardoor er een werkelijk one-stopshopprincipe ontstaat voor de patiënt en een verwijzing naar de tweede lijn voorkomen kan worden.” Heel Zuid-Limburg vergrijsst, maar het hardst gaat dat in Parkstad. De kwetsbare groep ouderen is hier het grootst, zegt directeur Jo Maes van het Huis voor de Zorg. „Die vliegen nu ziekenhuis in, ziekenhuis uit en als er iets niet goed is voor ouderen, is het wel een ziekenhuisopname. Het ziekenhuis is ronduit slecht voor senioren. Bovendien hebben ze daar te maken met elke keer een andere dokter. Hier bij PlusPunt komen ze steeds dezelfde specialisten tegen. Dit voorkomt een hoop ziekenhuisellende.” Het voorkomt ook overbodige ingrepen, weet Van der Meeren. „De meeste dingen gaan vanzelf over, tenzij je er op tijd bij bent”, grapt hij. Hij vertelt over zijn 92-jarige moeder, die twee jaar geleden in haar arm werd gebeten door een hond. Een lelijke beet. De huisartsenpost stuurde haar door naar de dermatoloog, die haalde de plastisch chirurg erbij en

deze zag maar één oplossing: opereren. „Maar hij had geen tijd. Gelukkig. Mijn moeder kreeg thuis bezoek van de wijkverpleegkundige, die de wond verzorgde en na twee dagen vaststelde dat die er goed uitzag. Die operatie was dus gewoon niet nodig. Maar ja, als je een hamer bent, zie je overal spijkers.” Van der Meeren noemt Zuyderland en AZM koplopers op het gebied van de anderhalvelijnszorg. „Wat hier gebeurt, is nu nog heel bijzonder. Ik hoop dat het over niet al te lange tijd veel minder bijzonder wordt.” De proeftuin Anders Beter in de Westelijke Mijnstreek heeft geen fysiek anderhalvelijnscentrum. Hier wordt bekeken hoe met behoud van kwaliteit besparing in de zorg mogelijk is, zegt Wiro Gruisen, manager regioregie bij CZ. Het project ‘zinnig en zuinig’ heeft bijvoorbeeld aange-toond dat nascholing van huisartsen kan leiden tot een substantiële afname van het aantal (onnodige) aanvragen voor foto’s en laboratorium-onderzoek: „Daar wordt per jaar nu 300.000 euro minder aan uitgegeven dan voor de nascholing. Als je bijvoorbeeld kijkt naar artrose: een foto zegt niks over de ernst van de aandoening, daar heb je echt niks aan.” De proeftuin Blauwe Zorg heeft in

Maastricht twee stadspoli’s ingericht, eentje in Oost en eentje in West, waar uiteenlopende AZM-specialisten op gezette tijden spreekuur houden en waar de huisartsen in de stad en het Heuveland naar kunnen verwijzen. En Parkstad beschikt over PlusPunt Medisch Centrum, waar specialisten van Zuyderland enkele dagen per week hun intrek nemen. „Het zijn proeftuinen, het is juist goed dat op verschillende manieren dingen geprobeerd worden, al is de basisfilosofie hetzelfde”, vindt Van der Meeren. PlusPunt is rendabel, weet Van Engelse. „We tonen nu al aan dat de zorg goedkoper én beter kan. We zijn begonnen met cardiologie; nu zijn er vier specialisten bij gekomen. De samenwerking tussen huisartsen en specialisten biedt goede kansen, ze leren elkaar kennen en snappen elkaar beter. Dat komt de patiënten alleen maar ten goede. Zo kunnen we een hoop leed - zeker bij senioren - vermijden.” Bestuurder Jongen onthult dat al na wordt gedacht over de opening van een PlusPunt 2, in Kerkrade, gespecialiseerd in ouderenzorg. „Wij denken dat deze manier van werken echt de toekomst heeft.”